

Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR
(Alliance of Organizations of Disabled People in Slovakia)
811 05 Bratislava, Benediktiho 5, Slovakia
tel./fax: 00421 2 52444119 E-mail: aozpooz@gmail.com
www.aozpooz.sk

Pripomienky k novele zákona 447/2008 Z.z. pre r. 2016

Na základe po etných písomných, telefonických aj osobných informácií od národných organizácií, aj od jednotlivcov a osôb so zdravotným postihnutím a ich rodinných príslušníkov, dávame nasledujúce **zásadné pripomienky** k predloženému návrhu:

Ad 1. V § 18 ods. 3 písmeno p) Navrhujeme iba doplniť dikciu špe aľné dary od blízkych osôb alebo priateľov **a písmeno e)**: navrhujeme iba doplniť dikciu šnepe aľné dary od blízkych osôb alebo priateľov.

Odôvodnenie: Mofno síce považova za pozitívne, že pe aľné, aj nepe aľné dary, poskytnuté v kalendárnom roku v úhrne do výšky 12 - násobku sumy flivotného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, sa ufl nebudú započítava do príjmu, ale navrhujeme vôbec nelimitova výšku týchto darov, pretože je aj tak problematické, či sa aké dary a od koho osoba so zdravotným postihnutím dostala. Takáto formulácia zakladá určitú nespravodlivosť, že niekto dary prizná, iný nepovaľuje za nutné celý rok spočítava ko ko darov dostal, keďže aj tak musí ve a nutných kompenzácií dofinancováva zo svojho skromného a hlboko podpriemerného, štandardného príjmu (napr. kúpu a údržbu motorového vozidla, rehabilitácie, lieky a iné kompenzácie).

Ad 5. V § 40 ods. 7 Navrhujeme slová §111,32% nahraď slovami šje vo výške minimálnej mzdy a slová §148,42% nahraď slovami šsa zvyšuje o 30%.

Odôvodnenie: Systém poskytovania príspevkov na opatrovanie blízkej imobilnej osoby je celkom zlý a vôbec nestabilizuje zotrvanie osôb, odkázaných na pomoc druhej osoby, v domácom prostredí. Príspevok na opatrovanie blízkej osoby sa poskytuje iba v prípade, že osoba potrebuje 24 hodinovú starostlivosť. Ak niekto z blízkej, či vzdialenejšej rodiny v produktívnom veku, ostáva opatrova svojho príbuzného, **musí opusti zamestnanie** a jeho flivotná úroveň výrazne klesá. Opatrovanie je fyzicky, aj psychicky veľmi náročné práca a mala by byť odmeňovaná aspoň minimálnou mzdou. Umiestnenie osoby,

odkázanej na pomoc druhého, v celoročnom zariadení, je pre spoločnosť finančne oveľa nákladnejšie a pre dotknutú osobu často oveľa traumatizujúcejšie.

Ad §§ 67d Prechodné ustanovenia ústavného zákona od 1. januára 2017, ods. 2 Navrhujeme celý odst. vypustiť.

Odôvodnenie: Do celoročných pobytových zariadení sú umiestňované niekedy aj osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorých zdravotný stav vyžaduje zvýšenú starostlivosť, ktorú si v domácom prostredí nevedia zabezpečiť. Na druhej strane môžu byť rôzneho veku a mnohokrát sú ešte schopné vzdelávať sa, zúčastňovať sa rôznych kultúrnych a spoločenských aktivít, chcú navštevovať svojich príbuzných a pod. Mali by mať právo sami sa rozhodnúť, či priznajú peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov.

Na záver chceme pripomenúť, že ***bolo by potrebné pripraviť nové znenie celého zákona.*** Je ťažké nepochopiť, že v rámci tzv. špeciálnej legislatívy, napriek opakovaným upozorneniam už od r. 1998, pretrvávajú ***diskriminujúce opatrenia a nie je zabezpečená nárokovateľnosť peňažných príspevkov na základe objektívneho komplexného medicínsko-sociálneho posúdenia.*** Preto je potrebné:

- ***Upraviť v zákone 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, dikciu zákona tak, že peňažný príspevok sa pri splnení podmienok poskytuje a nie, že sa môže poskytnúť.*** Fakultatívne sú asného znenia umožňujúce voluntarizmus a rozdielne prístupy posudkových komisií v rôznych regiónoch. Je tu tiež veľké nebezpečenstvo klientelizmu a korupcie.
- ***Odstrániť zo zákona 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, ustanovenia, ktoré priamo diskriminujú osoby na základe veku:***

§22, ods. 2 uvádza, ***že peňažný príspevok na osobnú asistenciu možno poskytnúť osobe so zdravotným postihnutím po dovŕšení veku 65 rokov iba vtedy, keď bol poskytovaný aj pred dovŕšením 65. roku.*** Je ťažkým prípadom, že vo veku nad 65 rokov sa niekto stane náhle (napr. po autohavárii, pri vážnych poraneniach zraku, pri rôznych úrazoch) ťažko zdravotne postihnutou osobou, ale s podporou druhej osoby by mohol pokračovať v pracovnej činnosti (napr. výtvarník, umelec, vedecký pracovník, spoločensky inak angažovaná osoba a pod.). Nepotrebuje k tomu opatrovať sa, ale osobnú asistenciu. Aktívny život by bol nielen pre neho, ale aj pre spoločnosť aj ekonomicky významný. Preto pri poskytovaní akýchkoľvek benefitov vieme postupovať prísne individuálne a nie paušalizovaním s prihliadnutím len na vek.

§34, ods. 3 uvádza, že *pri odkázanosti na individuálnu dopravu, pe afný príspevok na zakúpenie osobného motorového vozidla možno poskytnú iba do veku 65 rokov*. Alternatívne sa umožní poskytnutie pe afného príspevku na prepravu napr. taxi slufbou. Poskytnutie pe afného príspevku na prepravu iba taxi slufbou však výrazne obmedzuje osobnú mobilitu. Ak telesne postihnutá osoba, odkázaná na individuálnu dopravu, vlastní motorové vozidlo, obzvlášť ak si ho dokáže sama riadi, má možnosť toto vozidlo použiť na svoju prepravu kedykoľvek, kamkoľvek a tak často, ako je to potrebné. Inými slovami, môže pokračovať, i vykonáva primeranú tvorivú činnosť, môže sa spoločensky angažovať, byť kultúrne, udržovať rodinné kontakty a pod. Riešenie každodenných potrieb formou príspevku na prepravu, nie je ani ekonomicky výhodné. Ak zdravotne postihnutá osoba je aj v seniorskom veku ekonomicky aktívna, platí z príjmu priame aj nepriame dane, odvody, je náročným konzumentom a najmä cíti sa zdravšia. Pasívne poberanie dávky na prepravu napr. taxíkom, znamená veľké časové obmedzenia, je to výrazne drahšie a takéto výdavky z verejných prostriedkov, sú prakticky neefektívne.

Výšie uvedené ustanovenia sú v hlbokom rozpore so zásadami podporovania aktivít aj vo vyššom veku. Ak ide osobu, ktorá je zdravotne ťažko postihnutá, je potrebné prihliadať na výsledky komplexného medicínsko-sociálneho posúdenia individuálnych schopností každej konkrétne posudzovanej osoby **v každom veku !!!**

- **Rieši dostupnosť technických pomôcok a asistenčných služieb podľa zákona č. 447/2008 Z.z. aj v prípade, že posudzovaná osoba nie je schopná spoluúasti na financovaní potrebnej pomôcky. Podľa prílohy č. 10 zákona č. 447/2008 Z.z. maximálna výška príspevku na zakúpenie pomôcky, resp. na bezbariérovú úpravu bytu, i domu alebo garáže je 95%. Spoluúasť osoby, odkázanej na pomôcku, je nevyhnutná vo výške minimálne 5% z ceny kompenzovanej pomôcky, resp. úpravy bytu, i domu.** U osôb v hmotnej núdzi (napr. jeden rodič dieťaťa so zdravotným postihnutím sa stane nezamestnaným, druhý žije len z príspevku pri opatrovaní dieťaťa a pod.) dochádza k nemožnosti úhrady doplatku (*doplatok môže predstavovať aj stovky Eur*) a tým sa im kúpa pomôcky, alebo bezbariérová úprava domácnosti stáva nedostupnou.

- **Rieši poskytovanie opakovaných príspevkov na zvýšené náklady podľa zákona č. 447/2008 Z.z. podľa výšky príjmu na úrovni minimálne 4-násobku životného minima** (nie 3-násobku, ako je to v súčasnom znení zákona, čo je hlboko pod priemerným príjmom zdravého, zamestnaného občana !!!). Poskytovanie pe afných príspevkov na prekonávanie znevýhodnení, ktoré má občania s ZP v jednotlivých oblastiach života v porovnaní s občanom bez ZP, je viazané na jeho príjem a príjem jeho rodiny. Najcitlivejšie je to v oblasti

opakovaných dávok na zvýšené výdavky (na diétne stravovanie, na benzín, na prepravu, na obnovu zvýšeného opotrebovania ošatenia a bytového zariadenia, na starostlivosť o psa so špeciálnym výcvikom a i.). Finančnú kompenzáciu je možné poskytnúť len v prípade, ak príjem občana s ťažkým zdravotným postihnutím nepresiahne výšku 3-násobku sumy životného minima. Motivácia pracovať sa preto často stráca, nakoľko ***uľtminimálny príjem zo zárobkovej činnosti, spolu s invalidným dôchodkom môžu sumárne vytvárať príjem nad hranicu 3-násobku sumy životného minima*** a občan stráca možnosť získať príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov a to aj napriek tomu, keď ich na záležej reálne má. ***Môžnosť posunúť sa vlastnou prácou, vlastným snažením do strednej spoločenskej vrstvy je preto prakticky pre väčšinu osôb so zdravotným postihnutím nedostupná.***

Bratislava, 16. júla 2016

Spracovala:

MUDr. Mária Orgonáková, CSc.

Prezidentka AOZPO SR